

Jan Chromý: Teorie psaného jazyka

Posudek školitele

Mgr. Jan Chromý nastoupil do prezenční formy doktorského studia 1. 10 2007. Všechny studijní povinnosti splnil v řádných termínech, státní doktorskou zkoušku složil 3. 12. 2009. Během doktorského studia se Mgr. Chromý výrazně zapojil do odborné, pedagogické a organizační práce v oblasti lingvistiky. Je autorem řady studií publikovaných v předních vědeckých časopisech (*Slovo a slovesnost*, *Naše řeč*, *Československá psychologie*). Intenzivně se dále věnoval práci ediční (mj. *Rozhovory s českými lingvisty I–II*). Od roku 2008 je Jan Chromý členem redakční rady časopisu *Naše řeč* (od 1. ledna 2009 je zástupcem šéfredaktorky). Podílel se na organizaci studentských odborných workshopů „Žďárek“ a několika ročníků Letní školy lingvistiky v Dačicích. Byl také koordinátorem organizačního týmu Konference slavistické kognitivní lingvistiky (2009).

Disertační práce Jana Chromého získala podobu souboru navzájem spjatých studií, v nichž autor z různých úhlů pohledu analyzuje problémy spjaté s vymezením specifiky psaného jazyka, s produkcí psaných textů i s dalšími, příbuznými jazykovými jevy.

Celkový přínos disertace je možno spatřovat v několika jejích základních složkách. První z nich lze charakterizovat jako kritické čtení dosavadní lingvistické teorie. Autor podrobuje rozboru významná dosavadní pojetí psaného jazyka a upozorňuje na sporná a výzkumem nedoložená tvrzení, která jsou v nich obsažena. Obdobným způsobem potom Jan Chromý probírá různé varianty koncepce tzv. stylotvorných faktorů, která má důležité místo v české stylistické tradici a snaží se mj. postihnout povahu vztahů mezi psaností a mluveností nebo připraveností a nepřipraveností. Autor zde vychází z rozsáhlé pramenné základny a prokazuje schopnost porovnávat a hodnotit různé teoretické přístupy.

V návaznosti na závěry této části disertace pak autor realizuje empirická zkoumání založená na experimentu a jeho vyhodnocení, která alespoň v dílčím aspektu prohlubují naši znalost determinant produkce psaných textů. Poněkud volněji souvisí s problematikou psaného jazyka další část disertace, jež je věnována fenoménu synestézie a empirickému zkoumání tohoto fenoménu. Tento výzkum je ovšem v našich podmínkách průkopnický a obsahuje řadu zajímavých poznatků.

Závěrem mohu konstatovat, že disertační práci Mgr. Jana Chromého pokládám za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 1. prosince 2010

Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.,
Ústav českého jazyka a teorie komunikace
FF UK v Praze